

STANOWISKO NR 14/2024-2028
KONFERENCJI REKTORÓW UNIWERSYTETÓW POLSKICH
z dnia 26 czerwca 2026 roku

**w sprawie zainicjowania podstaw prawnych utworzenia kapitałów żelaznych
uczelni publicznych poprzez przekazanie obligacji Skarbu Państwa**

Konferencja Rektorów Uniwersytetów Polskich postuluje podjęcie prac legislacyjnych zmierzających do utworzenia systemu kapitałów żelaznych uczelni publicznych, których podstawowym źródłem byłyby obligacje Skarbu Państwa przekazywane uczelniom przez państwo. Dodatkowym źródłem tworzenia kapitału mogłyby być darowizny, spadki, zapisy testamentowe, wpłaty absolwentów, środki przekazywane przez przedsiębiorców, a także część nadwyżek finansowych uczelni.

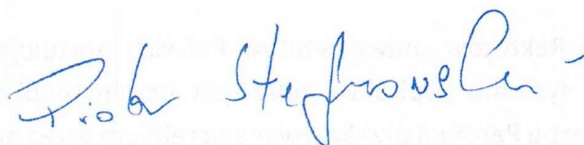
W ocenie Konferencji obecny model finansowania szkolnictwa wyższego oparty niemal wyłącznie na corocznej subwencji nie sprzyja budowaniu długoterminowej stabilności finansowej uczelni. Uniwersytety nie dysponują instrumentami pozwalającymi na tworzenie trwałych źródeł dochodów, które mogłyby wspierać realizację strategicznych przedsięwzięć naukowych, dydaktycznych i infrastrukturalnych niezależnie od bieżącej sytuacji budżetowej państwa.

Dlatego zasadne wydaje się stworzenie ustawowego mechanizmu polegającego na wyposażeniu uczelni publicznych w kapitał żelazny utworzony poprzez nieodpłatne przekazanie przez Skarb Państwa długoterminowych obligacji. Kapitał ten miałby charakter trwały i niepodlegający zbyciu ani wykorzystaniu na finansowanie bieżącej działalności. Uczelnie mogłyby natomiast wykorzystywać odsetki oraz inne świadczenia wynikające z posiadania obligacji.

Rozwiązanie takie pozwalałoby na stworzenie stabilnego, przewidywalnego i niezależnego od corocznych decyzji budżetowych źródła dochodów wspierających rozwój uczelni. Jednocześnie nie wymagałoby to angażowania znacznych środków budżetowych w jednym roku, gdyż finansowanie następowałoby poprzez emisję instrumentów dłużnych Skarbu Państwa.

Warto podkreślić, że proponowany model nie stanowiłby alternatywy dla subwencji ani uzasadnienia dla ograniczania finansowania publicznego szkolnictwa wyższego. Wręcz przeciwnie, postulujemy, żeby kapitał żelazny pełnił funkcję dodatkowego mechanizmu wzmacniającego bezpieczeństwo finansowe uczelni oraz umożliwiającego finansowanie przedsięwzięć o charakterze długookresowym.

W opinii Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich utworzenie kapitałów żelaznych opartych na obligacjach Skarbu Państwa stanowiłoby ważny element budowy długofalowej polityki państwa wobec szkolnictwa wyższego i nauki, wzmacniając stabilność finansową uczelni, ich autonomię oraz zdolność realizacji strategicznych celów rozwojowych.

Prof. dr hab. Piotr Stepnowski
Przewodniczący KRUP
Rektor Uniwersytetu Gdańskiego

Przewodniczący KRUP
Prof. dr hab. Piotr Stepnowski
Rektor Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Jana Bazińskiego 8
80-309 Gdańsk
Tel. 58 523 24 07
e-mail: rektor@ug.edu.pl

Biuro KRUP
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
ul. Uniwersytetu Poznańskiego 8
61-714 Poznań
tel. 61 829 15 94
e-mail: monikas@amu.edu.pl

www.krup.edu.pl